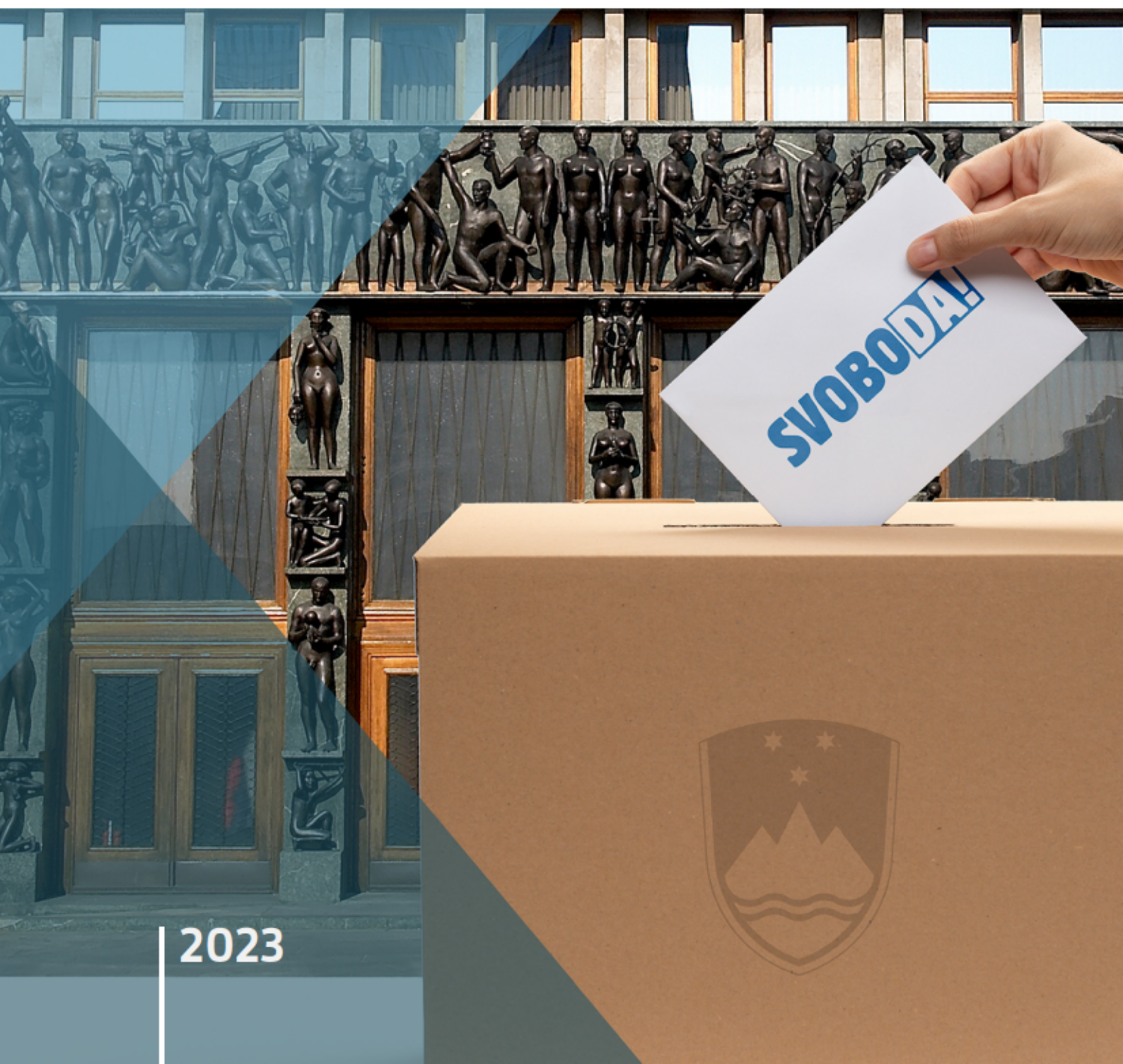

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

REVIZIJSKO POROČILO

**Pravilnost financiranja volilne kampanje liste
kandidatov stranke Gibanje SVOBODA
za volitve poslancev v Državni zbor Republike
Slovenije v letu 2022**

2023

POS LANSTVO

Računsko sodišče pravočasno in objektivno obvešča javnosti o pomembnih razkritjih poslovanja državnih organov in drugih uporabnikov javnih sredstev ter svetuje, kako naj državni organi in drugi uporabniki javnih sredstev izboljšajo svoje poslovanje.

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

REVIZIJSKO POROČILO

**Pravilnost financiranja volilne kampanje liste
kandidatov stranke Gibanje SVOBODA
za volitve poslancev v Državni zbor Republike
Slovenije v letu 2022**

Številka: 325-2/2022/20

Ljubljana, 23. februarja 2023

Povzetek

Računsko sodišče je izvedlo revizijo pravilnosti financiranja volilne kampanje liste kandidatov politične stranke Gibanje SVOBODA za volitve poslancev v Državni zbor Republike Slovenije v letu 2022, ki jo je organizirala politična stranka Gibanje SVOBODA.

Cilja revizije sta bila izrek mnenja o pravilnosti poslovanja in izrek mnenja o pravilnosti poročanja v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji.

Računsko sodišče je politični stranki Gibanje SVOBODA izreklo **pozitivno mnenje** o pravilnosti poslovanja in **pozitivno mnenje** o pravilnosti poročanja v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji.

Kazalo

1. Uvod	6
1.1 Predstavitev organizatorja volilne kampanje	6
1.2 Predstavitev revizije	7
1.2.1 Zbrana sredstva	8
1.2.2 Porabljena sredstva	9
1.2.3 Posojila	10
1.2.4 Prispevki, zbrani v nasprotju z ZVRK	11
1.2.5 Nakazila v humanitarne namene	12
1.2.6 Delno povračilo stroškov volilne kampanje	12
2. Ugotovitve	13
2.1 Pravilnost zbiranja sredstev v skladu z ZVRK	13
2.2 Pravilnost porabe sredstev v skladu z ZVRK	14
2.3 Pravilnost poslovanja, ki ni povezano z zbiranjem in s porabo sredstev	16
2.4 Poročilo o financiranju volilne kampanje in ugotovljene napake	16
2.5 Višina delnega povračila stroškov volilne kampanje	18
3. Mnenje	19
3.1 Mnenje o pravilnosti poslovanja v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji	19
3.2 Mnenje o pravilnosti poročanja v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji	19

1. Uvod

Izvedli smo revizijo pravilnosti financiranja volilne kampanje liste kandidatov Gibanje SVOBODA (v nadaljevanju: lista Gibanja Svoboda) za volitve poslancev v Državni zbor Republike Slovenije (v nadaljevanju: državni zbor) v letu 2022, ki so bile 24. 4. 2022, kot je to določeno v Odloku o razpisu rednih volitev v državni zbor¹.

Revizijo smo izvedli na podlagi Zakona o računskem sodišču² in Zakona o volilni in referendumski kampanji³ (v nadaljevanju: ZVRK). Sklep o izvedbi revizije⁴ je bil izdan 24. 6. 2022.

Naša pristojnost je, da izrečemo mnenje o pravilnosti poslovanja v skladu z ZVRK in mnenje o pravilnosti poročanja v skladu z ZVRK.

Revidiranje smo izvedli v skladu z mednarodnimi revizijskimi standardi, ki jih določa Napotilo za izvajanje revizij⁵. Revizija je vključevala izvajanje postopkov za pridobivanje revizijskih dokazov o pravilnosti zbiranja in porabe sredstev za volilno kampanjo, o pravilnosti izkazanih zneskov in drugih podatkov⁶ v poročilu o financiranju volilne kampanje ter drugo poslovanje, ki ga ureja ZVRK. Izbrani postopki vključujejo tudi ocenjevanje tveganj za nastanek nepravilnosti in tveganj nepravilnih navedb v poročilu o financiranju volilne kampanje zaradi napake ali prevare. Revizijo smo načrtovali in izvedli tako, da smo pridobili zadostna in ustrezna zagotovila za izrek mnenj.

1.1 Predstavitev organizatorja volilne kampanje

Organizator volilne kampanje je v skladu z drugim odstavkom 3. člena ZVRK odgovoren za zakonitost izvajanja volilne kampanje. Organizator volilne kampanje liste Gibanja Svoboda za volitve poslancev v državni zbor v letu 2022 je bila politična stranka Gibanje SVOBODA, Bleiweisova cesta 30, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: stranka Gibanje Svoboda).

Organizator volilne kampanje je moral najkasneje 45 dni pred dnem glasovanja na volitvah⁷ oziroma pred prvo finančno transakcijo, namenjeno volilni kampanji⁸, odpreti poseben transakcijski račun za volilno kampanjo (v nadaljevanju: posebni račun). Vsa finančna sredstva, ki jih je organizator namenil ali dobil od drugih fizičnih oseb za financiranje volilne kampanje, je moral zbrati na posebnem računu. Vse stroške volilne kampanje je organizator volilne kampanje moral poravnati

¹ Uradni list RS, št. 16/22.

² Uradni list RS, št. 11/01 in 109/12.

³ Uradni list RS, št. 41/07, 103/07 – ZPolS-D, 11/11, 28/11 – odl. US in 98/13.

⁴ Št. 325-2/2022/2.

⁵ Uradni list RS, št. 122/22.

⁶ Podatki so poleg zneskov drugi obvezni podatki, ki jih pri poročanju v poročilu o financiranju volilne kampanje zahtevata ZVRK in Pravilnik o vsebini in obrazcih poročil o zbranih in porabljenih sredstvih za volilno in referendumsko kampanjo (v nadaljevanju: pravilnik; Uradni list RS, št. 36/14).

⁷ To je do vključno 9. 3. 2022.

⁸ Prvi in drugi odstavek 16. člena ZVRK.

izključno s tega računa. Posebni račun je organizator volilne kampanje moral zapreti najkasneje v 4 mesecih po dnevu glasovanja⁹, to je do vključno 24. 8. 2022.

Organizator volilne kampanje je moral najkasneje v 15 dneh od dneva zaprtja posebnega računa Agenciji Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (v nadaljevanju: AJPES) predložiti poročilo o financiranju volilne kampanje.¹⁰

Po podatkih Državne volilne komisije¹¹ je bil organizator volilne kampanje stranka Gibanje Svoboda, odgovorna oseba organizatorja volilne kampanje za volilno kampanjo pa je bil dr. Robert Golob. Za materialno in finančno poslovanje stranke Gibanje Svoboda je skladno s 26. členom Statuta stranke Gibanje Svoboda z dne 27. 6. 2022 odgovoren predsednik stranke.

Odgovorna oseba organizatorja volilne kampanje za volilno kampanjo in med izvajanjem revizije je bil dr. Robert Golob, predsednik stranke Gibanje Svoboda.

1.2 Predstavitev revizije

Predmet revizije je financiranje volilne kampanje liste Gibanja Svoboda za volitve poslancev v državni zbor v letu 2022.

Revidirali smo višino zbranih in porabljenih sredstev za volilno kampanjo, pravilnost zbiranja in porabe sredstev, pravilnost poročanja, kot je urejeno v ZVRK, ter drugo poslovanje organizatorja volilne kampanje, ki ga ureja ZVRK.

Cilja revizije pravilnosti financiranja volilne kampanje sta bila:

- izrek mnenja o pravilnosti poslovanja v skladu z ZVRK in
- izrek mnenja o pravilnosti poročanja v skladu z ZVRK.

Revizijo smo načrtovali in izvedli v obsegu, ki daje razumno zagotovilo za presojo pravilnosti financiranja volilne kampanje. Pri obsegu preverjanja smo upoštevali določila ZVRK in pravilnika, zato smo v skladu s prvim odstavkom 30. člena ZVRK preizkusili:

- višino zbranih in porabljenih sredstev volilne kampanje,
- ali je organizator volilne kampanje pridobil in uporabil sredstva za volilno kampanjo v skladu z ZVRK ter
- ali so podatki, ki jih je organizator volilne kampanje navedel v poročilu iz 18. člena ZVRK, točni.

⁹ Prvi odstavek 16. člena ZVRK.

¹⁰ Prvi odstavek 18. člena ZVRK.

¹¹ Podatki Državne volilne komisije, št. 040 - 21/2022 z dne 11. 5. 2022.

Preizkusili smo tudi, ali je organizator volilne kampanje:

- pravočasno odpri in zapri posebni račun ter
- predložil poročilo o financiranju volilne kampanje v predpisanem roku.

Izračunali smo višino delnega povračila stroškov volilne kampanje, do katerega je v skladu s 24. členom ZVRK upravičen organizator volilne kampanje. Preverili smo tudi, ali je organizator volilne kampanje izgubil pravico do delnega povračila stroškov volilne kampanje ali do financiranja iz proračuna Republike Slovenije, ker so porabljena sredstva presegla zneske iz 31. člena ZVRK.

1.2.1 Zbrana sredstva

Zbrana sredstva za volilno kampanjo so v skladu s 14. členom ZVRK¹²:

- prispevki fizičnih oseb in
- sredstva organizatorja volilne kampanje, ki jih je prenesel s svojega transakcijskega računa na posebni račun.

Volilna kampanja se lahko financira s prispevki fizičnih oseb, ki od posamezne fizične osebe ne smejo presegati 10 povprečnih bruto mesečnih plač na delavca v Republiki Sloveniji po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije (v nadaljevanju: SURS) za preteklo leto, to je 19.695,90 EUR¹³. Prispevki so vsi denarni prispevki fizičnih oseb, zbrani na posebnem računu, ter vsi prispevki fizičnih oseb iz drugega odstavka 14. člena ZVRK (v nadaljevanju: druge oblike prispevkov), kot so: nedenarni prispevki, brezplačne storitve za organizatorja volilne kampanje, prevzem obveznosti oziroma opravljanje storitev za organizatorja volilne kampanje ali prodaja blaga organizatorju volilne kampanje pod pogoji, ki organizatorja volilne kampanje postavljajo v ugodnejši položaj kot druge koristnike storitev oziroma kot kupce blaga teh oseb. Denarni prispevki posamezne fizične osebe v gotovini so za posamezno volilno kampanjo dovoljeni največ do zneska 50 EUR, višji denarni prispevki pa morajo biti vplačani prek bank, hranilnic ali drugih pravnih oseb, ki v skladu s predpisi, ki urejajo plačilne storitve, opravljajo plačilne storitve¹⁴.

Organizator volilne kampanje lahko s svojega transakcijskega računa na posebni račun prenese sredstva¹⁵:

- največ v višini 10 povprečnih bruto mesečnih plač na delavca v Republiki Sloveniji po podatkih SURS za preteklo leto, če je organizator volilne kampanje fizična oseba, kar znaša 19.695,90 EUR;

¹² Skladno z 2. členom pravilnika se med zbrana sredstva štejejo tudi obresti sredstev avista.

¹³ Po podatkih iz Poročila o gibanju plač za december 2021 (Uradni list RS, št. 26/22) je povprečna mesečna bruto plača za obdobje od januarja do decembra 2021 znašala 1.969,59 EUR.

¹⁴ Prvi odstavek 14. člena ZVRK.

¹⁵ Sedmi odstavek 14. člena ZVRK.

- največ v višini 0,40 EUR na posameznega volilnega upravičenca v skladu s prvim odstavkom 23. člena ZVRK¹⁶, če je organizator volilne kampanje politična stranka; prispevek politične stranke skupaj z ostalimi prispevki ne sme presegati višine iz 23. člena ZVRK, kar znaša 679.773,20 EUR.

Državni organi, organi lokalnih skupnosti, pravne osebe javnega in zasebnega prava ter samostojni podjetniki posamezniki in posamezniki, ki samostojno opravljajo dejavnost, ne smejo financirati volilne kampanje, razen če zakon določa drugače¹⁷. Organizator volilne kampanje ne sme pridobiti sredstev za volilno kampanjo od tujih fizičnih in pravnih oseb¹⁸.

Pri preverjanju pravilnosti poslovanja z zbranimi sredstvi za volilno kampanjo in pravilnosti poročanja smo pregledali vsa denarna sredstva, zbrana na posebnem računu, glede na vire in višino sredstev, vključno z drugimi oblikami prispevkov, in za vsa zbrana sredstva preizkusili njihov obstoj, točnost, popolnost in skladnost z določili ZVRK.

1.2.2 Porabljena sredstva

Porabljena sredstva za volilno kampanjo so vsi stroški, ki so potrebni za izvedbo volilne kampanje¹⁹, vključno z drugimi oblikami prispevkov²⁰.

Stroški volilne kampanje so glede na določila ZVRK opredeljeni po namenu, času in vrsti. Namen je določen z zakonsko opredelitvijo volilne kampanje. To so vse politične oglaševalske vsebine in druge oblike politične propagande, katerih namen je vplivati na odločanje volivk in volivcev pri glasovanju na volitvah²¹.

Stroški so časovno vezani na obdobje volilne kampanje, ki se lahko začne najprej 30 dni pred dnem glasovanja, končati pa se mora najkasneje 24 ur pred dnem glasovanja. Volilna kampanja za volitve poslancev v državni zbor v letu 2022 se je začela 24. 3. 2022 in se je končala 22. 4. 2022 ob 24. uri.

Med stroške volilne kampanje, ki so potrebni za izvedbo volitev, ZVRK²² uvršča:

- stroške oblikovanja, tiskanja, razobešanja in odstranjevanja plakatov,
- stroške oblikovanja in objavljanja predvolilnih oglaševalskih vsebin v medijih,
- stroške organizacije in izvedbe predvolilnih shodov,

¹⁶ Stroški volilne kampanje za volitve v državni zbor ne smejo preseči 0,40 EUR na posameznega volilnega upravičenca v volilnem okraju oziroma volilni enoti, v kateri je vložena lista kandidatov oziroma v kateri kandidira posamezni kandidat.

¹⁷ Peti odstavek 14. člena ZVRK.

¹⁸ Šesti odstavek 14. člena ZVRK.

¹⁹ Prvi odstavek 15. člena ZVRK.

²⁰ K skupni višini porabljenih sredstev je treba prišteti tudi zneske drugih oblik prispevkov, kot je določeno v 2. točki tretjega odstavka 2. člena pravilnika.

²¹ Drugi odstavek 1. člena ZVRK.

²² Drugi odstavek 15. člena ZVRK.

- stroške oblikovanja, tiskanja, reprodukcije in razpošiljanja predvolilnega materiala iz 7. člena ZVRK,
- stroške odprtja, vodenja in zaprtja posebnega računa,
- stroške svetovanja za načrtovanje strategije ali posamičnih delov volilne kampanje in njihove rabe ter volilne taktike in
- druge sorodne stroške, ki so nastali zaradi dejanj volilne kampanje²³.

Med stroške volilne kampanje se štejejo vsi navedeni stroški ne glede na to, kdaj so nastali, kdaj so bili plačani in kdaj so bili sklenjeni posli v zvezi s posameznimi dejanji volilne kampanje, če se stroški in posli nanašajo na obdobje volilne kampanje iz 2. člena ZVRK. Med stroške volilne kampanje se ne štejejo stroški zbiranja podpisov, ki se zbirajo za vložitev kandidature kandidata ali liste kandidatov, in stroški, nastali po obdobju volilne kampanje, razen stroškov odstranjevanja plakatov in stroškov vodenja in zaprtja posebnega računa²⁴.

Stroški volilne kampanje za volitve v državni zbor ne smejo preseči 0,40 EUR na posameznega volilnega upravičenca v volilnem okraju oziroma volilni enoti, v kateri je vložena lista kandidatov oziroma v kateri kandidira posamezni kandidat²⁵. Po podatkih Ministrstva za notranje zadeve²⁶ je bilo na dan razpisa rednih volitev v državni zbor na območju Republike Slovenije 1.699.433 volilnih upravičencev. V 9. volilni enoti je bilo 2.771 volilnih upravičencev z volilno pravico državljana Republike Slovenije, pripadnika avtohtone italijanske narodne skupnosti, v 10. volilni enoti pa je bilo 5.563 volilnih upravičencev z volilno pravico državljana Republike Slovenije, pripadnika avtohtone madžarske narodne skupnosti. Glede na navedene podatke stroški volilne kampanje za listo kandidatov ne smejo preseči 679.773,20 EUR²⁷.

Pri preverjanju pravilnosti poslovanja pri porabljenih sredstvih za volilno kampanjo in pravilnosti poročanja smo na pregledanem vzorcu stroškov preizkusili njihov obstoj, točnost, popolnost ter skladnost z določili ZVRK.

1.2.3 Posojila

Skladno z ZVRK lahko organizator volilne kampanje pridobi posojilo samo pri bankah in posojilnicah pod enakimi pogoji kot druge osebe. Dano posojilo se ne šteje za financiranje volilne kampanje²⁸. Dan zapadlosti posojila ne sme biti kasnejši od 30 dni pred rokom za zaprtje računa²⁹.

²³ Skladno s 3. členom pravilnika se kot porabljena sredstva štejejo tudi obresti ter drugi stroški za posojila.

²⁴ Četrty odstavek 15. člena ZVRK.

²⁵ Prvi odstavek 23. člena ZVRK.

²⁶ Število volilnih upravičencev za volitve v državni zbor, 14. 2. 2022, [URL: <https://www.gov.si/novice/2022-02-14-stevilo-volilnih-upravilencev-za-volitve-v-drzavni-zbor/>], 18. 11. 2022.

²⁷ $1.699.433 \text{ volilnih upravičencev} \cdot 0,4 \text{ EUR} = 679.773,20 \text{ EUR}$.

²⁸ Četrty odstavek 14. člena ZVRK.

²⁹ Prvi odstavek 16. člena ZVRK.

Pri preverjanju pravilnosti poslovanja in pravilnosti poročanja v zvezi s posojili smo preizkusili obstoj, točnost, popolnost in skladnost morebitnega posojila z določili ZVRK.

1.2.4 Prispevki, zbrani v nasprotju z ZVRK

Prispevki, ki so zbrani v nasprotju z ZVRK, so:

- prispevki posamezne fizične osebe, vključno z drugimi oblikami prispevkov, ki skupaj za posamezno volilno kampanjo presegajo 10 povprečnih bruto mesečnih plač na delavca v Republiki Sloveniji po podatkih SURS³⁰;
- prispevki posamezne fizične osebe v gotovini, ki so višji od 50 EUR in niso bili vplačani prek bank, hranilnic ali drugih pravnih oseb, ki v skladu s predpisi, ki urejajo plačilne storitve, opravljajo plačilne storitve³¹;
- prispevki državnih organov, organov lokalnih skupnosti, pravnih oseb javnega in zasebnega prava ter samostojnih podjetnikov posameznikov in posameznikov, ki samostojno opravljajo dejavnost³²;
- prispevki tujih fizičnih in pravnih oseb³³;
- sredstva organizatorja volilne kampanje, ki jih je prenesel s svojega transakcijskega računa na posebni račun in presegajo 10 povprečnih bruto mesečnih plač na delavca v Republiki Sloveniji po podatkih SURS, če je organizator volilne kampanje fizična oseba³⁴;
- sredstva organizatorja volilne kampanje, ki jih je prenesel s svojega rednega transakcijskega računa na posebni račun in presegajo višino iz prvega odstavka 23. člena ZVRK, ali če sredstva tega organizatorja skupaj z ostalimi prispevki presegajo ta znesek, če je organizator volilne kampanje politična stranka³⁵.

Pri preverjanju pravilnosti poslovanja v zvezi s prispevki, ki so zbrani v nasprotju z ZVRK, in pravilnosti poročanja smo pri vsakem takem prispevku preizkusili njegov obstoj, točnost in popolnost.

³⁰ Prvi odstavek 14. člena ZVRK.

³¹ Tretji stavek prvega odstavka 14. člena ZVRK.

³² Peti odstavek 14. člena ZVRK.

³³ Šesti odstavek 14. člena ZVRK.

³⁴ Sedmi odstavek 14. člena ZVRK.

³⁵ Sedmi odstavek 14. člena ZVRK v povezavi s prvim odstavkom 23. člena ZVRK.

1.2.5 Nakazila v humanitarne namene

Organizator volilne kampanje mora v humanitarne namene, kot so določeni v zakonu, ki ureja humanitarne organizacije, nakazati:

- vse prispevke, ki so mu bili dani v nasprotju z ZVRK, in sicer najkasneje v 30 dneh od dneva prejema³⁶, in
- presežke zbranih sredstev ob zaprtju posebnega računa³⁷, če organizator volilne kampanje ni politična stranka.

Pri preverjanju pravilnosti poslovanja v zvezi z nakazili v humanitarne namene in pravilnosti poročanja smo pri vsakem nakazilu prispevka, ki je bil zbran v nasprotju z ZVRK, ter pri vsakem nakazilu presežka sredstev v humanitarne namene pri organizatorju volilne kampanje, ki ni politična stranka, preizkusili njegov obstoj, točnost, popolnost ter skladnost z določili ZVRK.

1.2.6 Delno povračilo stroškov volilne kampanje

Organizatorji volilne kampanje, katerih listam so pripadli mandati za poslance v državnem zboru, imajo pravico do povračila stroškov volilne kampanje v višini 0,33 EUR za dobljeni glas, pri tem pa skupni znesek povrnjenih stroškov ne sme preseči zneska porabljenih sredstev, razvidnega iz revizijskega poročila računskega sodišča.³⁸

³⁶ Deseti odstavek 14. člena ZVRK.

³⁷ Prvi odstavek 22. člena ZVRK.

³⁸ Prvi odstavek 24. člena ZVRK.

2. Ugotovitve

2.1 Pravilnost zbiranja sredstev v skladu z ZVRK

Stranka Gibanje Svoboda je v poročilu o financiranju volilne kampanje izkazala, da je zbrana sredstva v znesku 410.567,71 EUR pridobila iz virov, ki jih prikazuje Tabela 1.

Tabela 1 Viri zbranih sredstev

Viri zbranih sredstev	Znesek v EUR	Struktura v %
Denarni prispevki	0	0
Druge oblike prispevkov	1.067,71	0,3
Sredstva, ki jih je organizator kampanje prenesel s svojega transakcijskega računa	409.500,00	99,7
Obresti sredstev avista	0	0
Skupaj	410.567,71	100,0

Vir: poročilo o financiranju volilne kampanje.

2.1.a S preizkušanjem pravilnosti zbiranja sredstev za volilno kampanjo in pravilnosti izkazovanja zbranih sredstev v poročilu o financiranju volilne kampanje smo ugotovili, da je stranka Gibanje Svoboda prejela nedenarne prispevke 4 samostojnih podjetnikov posameznikov ter 1 pravne osebe zasebnega prava v skupnem znesku 750 EUR in protivrednosti teh prispevkov ni nakazala v humanitarne namene, in sicer:

- brezplačne fotografske storitve v znesku 50 EUR od osebe, ki opravlja istovrstno dejavnost tudi kot samostojni podjetnik posameznik;
- brezplačno pripravo in dostavo jedi v znesku 100 EUR od osebe, ki opravlja istovrstno dejavnost tudi kot samostojni podjetnik posameznik;
- brezplačne mesne izdelke v znesku 50 EUR od osebe, ki opravlja dejavnost restavracij in gostiln tudi kot samostojni podjetnik posameznik;
- brezplačno hrano v znesku 350 EUR od osebe, ki opravlja dejavnost oskrbe z jedmi tudi kot samostojni podjetnik posameznik;
- brezplačno predvajanje oglasa na elektronskem panoju v znesku 200 EUR od direktorja gospodarske družbe, ki opravlja dejavnost posredovanja oglaševalskega prostora.

Pojasnilo stranke Gibanje Svoboda

Stranka Gibanje Svoboda je z dajalci prispevkov sklenila pogodbo o donaciji, kjer je vsak donator poleg imena in priimka ter naslova navedel tudi osebne podatke, kot sta EMŠO in davčna številka, in jo podpisal kot fizična oseba ter za to od stranke Gibanje Svoboda prejel potrdilo o prejemu donacije. Stranka Gibanje Svoboda je prejela donacije od fizičnih oseb.

Donacije fizičnih oseb, katerih nedenarni prispevki so povezani z dejavnostjo, ki jo te osebe opravljajo tudi kot samostojni podjetnik posameznik oziroma v okviru gospodarske družbe, smo šteli kot prispevek, ki je zbran v nasprotju z ZVRK.

Navedeno ravnanje ni v skladu s petim in desetim odstavkom 14. člena ZVRK, ki določata, da pravne osebe zasebnega prava ter samostojni podjetniki posamezniki in posamezniki, ki samostojno opravljajo dejavnost, ne smejo financirati volilne kampanje ter da mora organizator volilne kampanje prispevke, ki so mu dani v nasprotju z ZVRK, v 30 dneh od prejema nakazati v humanitarne namene, kot so določeni v zakonu, ki ureja humanitarne organizacije.

Navedena nepravilnost se odraža tudi kot napaka v poročilu o financiranju volilne kampanje, in sicer v prilogi 1: Poročilo o kampanji (v nadaljevanju: priloga 1), prilogi 3: Seznam izdatkov (v nadaljevanju: priloga 3), prilogi 5: Seznam prispevkov, zbranih v nasprotju z ZVRK (v nadaljevanju: priloga 5), in v prilogi 6: Seznam nakazil v humanitarne namene (v nadaljevanju: priloga 6), kjer so zbrana in porabljena sredstva izkazana za 750 EUR previsoko, sredstva, zbrana v nasprotju z ZVRK, in sredstva, nakazana v humanitarni namen, pa za 750 EUR prenizko.

Navedeno ravnanje ni v skladu s 1. točko drugega odstavka 18. člena ZVRK v povezavi s 1., 2., 8. in 9. točko tretjega odstavka 2. člena pravilnika, ki določajo, da se v poročilu o financiranju volilne kampanje v prilogi 1 poroča o skupni višini zbranih in porabljenih sredstev, o skupnem znesku prispevkov, ki so zbrani v nasprotju z ZVRK, ter o skupnem znesku nakazil prispevkov, ki so dani v nasprotju z ZVRK, v humanitarne namene.

Navedeno ravnanje ni v skladu s 4. točko drugega odstavka 18. člena ZVRK v povezavi z 2. točko prvega odstavka 3. člena pravilnika, ki določata, da se v prilogi 3 poroča o posameznih izdatkih, ki jih je organizator namenil financiranju kampanje.

Navedeno ravnanje tudi ni v skladu s 6. točko drugega odstavka 18. člena ZVRK v povezavi s 4. točko prvega odstavka 3. člena pravilnika, ki določata, da se v prilogi 5 poroča o vseh posameznih prispevkih, ki so bili organizatorju volilne kampanje dani v nasprotju z ZVRK, ter s 7. točko drugega odstavka 18. člena ZVRK v povezavi s 5. točko prvega odstavka 3. člena pravilnika, ki določata, da se v prilogi 6 poroča o vseh nakazilih prispevkov, ki so bili organizatorju volilne kampanje dani v nasprotju s tem zakonom, v humanitarne namene.

Ukrep stranke Gibanje Svoboda

Stranka Gibanje Svoboda je prispevek, zbran v nasprotju z ZVRK, v znesku 750 EUR nakazala v humanitarne namene.

2.2 Pravilnost porabe sredstev v skladu z ZVRK

Stranka Gibanje Svoboda je v poročilu o financiranju volilne kampanje izkazala, da je porabljena sredstva v znesku 408.002,59 EUR namenila za kritje stroškov, ki jih prikazuje Tabela 2.

Tabela 2 Stroški volilne kampanje

Vrsta stroškov	Znesek v EUR	Struktura v %
Stroški oblikovanja, tiskanja, razobešanja in odstranjevanja plakatov	101.173,58	24,8
Stroški oblikovanja in objavljanja predvolilnih oglaševalskih vsebin v medijih	117.111,93	28,7
Stroški organizacije in izvedbe predvolilnih shodov	27.185,73	6,7
Stroški oblikovanja, tiskanja, reprodukcije in razpošiljanja predvolilnega materiala iz 7. člena ZVRK	93.961,04	23,0
Stroški odprtja, vodenja in zaprtja posebnega transakcijskega računa	363,35	0,1
Stroški svetovanja za načrtovanje strategije ali posamičnih delov volilne kampanje in njihove rabe ter volilne taktike	42.120,28	10,3
Drugi sorodni stroški, ki so nastali zaradi dejanj volilne kampanje	26.086,68	6,4
Obresti in drugi stroški za posojila	0	0
Skupaj	408.002,59	100,0

Vir: poročilo o financiranju volilne kampanje.

2.2.a S preizkušanjem pravilnosti porabe sredstev za volilno kampanjo in pravilnosti izkazovanja porabljenih sredstev v poročilu o financiranju volilne kampanje smo ugotovili, da je stranka Gibanje Svoboda s posebnega računa poravnala stroške v skupnem znesku 4.874,09 EUR, ki ne sodijo med stroške volilne kampanje, saj so nastali pred obdobjem ali po obdobju volilne kampanje, in sicer:

- strošek za pijačo v znesku 90 EUR, ki je nastal po obdobju volilne kampanje;
- strošek za najem prostora z gostinskimi storitvami v znesku 330 EUR, ki je nastal po obdobju volilne kampanje;
- strošek za pogostitev v znesku 253 EUR, ki je nastal po obdobju volilne kampanje;
- sorazmerni delež stroška za objavo oglasa na spletnem portalu v znesku 41,67 EUR, ki je nastal po obdobju volilne kampanje;
- sorazmerni delež stroška za objavo oglasa na plakatnih mestih v znesku 5,12 EUR, ki je nastal po obdobju volilne kampanje;
- sorazmerni delež stroška za urejanje družbenih omrežij v znesku 48,60 EUR, ki je nastal pred obdobjem volilne kampanje;
- sorazmerni delež stroška za oglaševanje na družbenih omrežjih v ocenjeni vrednosti 4.105,70 EUR, ki je nastal pred obdobjem volilne kampanje.

Navedeno ravnanje ni v skladu s četrtem odstavkom 15. člena ZVRK, ker omenjeni stroški ne sodijo med stroške volilne kampanje, saj se nanašajo na obdobje, ki ni obdobje volilne kampanje.

Ta nepravilnost se odraža tudi kot napaka v poročilu o financiranju volilne kampanje, in sicer v prilogi 1 in v prilogi 3, kjer so porabljena sredstva prikazana za 4.874,09 EUR previsoko.

Navedeno ravnanje ni v skladu s 1. točko drugega odstavka 18. člena ZVRK v povezavi z 2. točko tretjega odstavka 2. člena pravilnika.

Navedeno ravnanje tudi ni v skladu s 4. točko drugega odstavka 18. člena ZVRK v povezavi z 2. točko prvega odstavka 3. člena pravilnika.

2.2.b S preizkušanjem pravilnosti izkazovanja presežka zbranih sredstev v poročilu o financiranju volilne kampanje smo ugotovili, da je stranka Gibanje Svoboda izkazala presežek za 4.874,09 EUR prenizko. Višji presežek je nastal zaradi nižjih zbranih sredstev in nižjih porabljenih sredstev (točki 2.1.a in 2.2.a).

Napaka se odraža v poročilu o financiranju volilne kampanje v prilogi 1 in v prilogi 6, kjer sta presežek zbranih sredstev in nakazilo presežka zbranih sredstev stranki Gibanje Svoboda izkazana za 4.874,09 EUR prenizko.

Navedeno ravnanje ni v skladu s 3. točko tretjega odstavka 2. člena pravilnika, ki določa, da se mora v prilogi 1 poročati o presežku zbranih sredstev.

Navedeno ravnanje tudi ni v skladu s 5. točko prvega odstavka 3. člena pravilnika, ki določa, da se v prilogi 6 poroča o nakazilu presežka zbranih sredstev politični stranki.

2.3 Pravilnost poslovanja, ki ni povezano z zbiranjem in s porabo sredstev

Stranka Gibanje Svoboda je posebni račun št. SI56 1910 0001 0368 578 odprla 16. 2. 2022 pri Deželni banki Slovenije d.d. in ga zaprla 23. 8. 2022.

2.3.a Pri preveritvi, ali je stranka Gibanje Svoboda pravočasno odprla in zaprla posebni račun, nismo ugotovili nepravilnosti.

Stranka Gibanje Svoboda je poročilo o financiranju volilne kampanje AJPes predložila 5. 9. 2022.

2.3.b Pri preveritvi, ali je stranka Gibanje Svoboda pravočasno predložila poročilo, nismo ugotovili nepravilnosti.

Vsebino in obrazce poročila o zbranih in porabljenih sredstvih za volilno kampanjo določa pravilnik. Organizator volilne kampanje mora poročilo o financiranju volilne kampanje predložiti AJPes na predpisanem obrazcu skupaj z obveznimi prilogami, ki morajo vsebovati predpisane podatke.

2.3.c S preizkušanjem pravilnosti izkazovanja podatkov v poročilu o financiranju volilne kampanje smo ugotovili, da je stranka Gibanje Svoboda predložila vse obrazce, določene s pravilnikom, ki vsebujejo predpisane podatke.

2.4 Poročilo o financiranju volilne kampanje in ugotovljene napake

V poročilu o financiranju volilne kampanje je stranka Gibanje Svoboda izkazala zbrana sredstva v znesku 410.567,71 EUR in porabljena sredstva v znesku 408.002,59 EUR. Poročilo o financiranju volilne kampanje stranke Gibanje Svoboda in ugotovljene napake v reviziji prikazuje Tabela 3.

Tabela 3 Poročilo o financiranju volilne kampanje in ugotovljene napake

Vsebina	v EUR		
	Znesek iz poročila	Znesek napak	Znesek po reviziji
I. SKUPNA VIŠINA ZBRANIH SREDSTEV: (1 + 2 + 3 + 4)	410.567,71	(750,00)	409.817,71
1. Denarni prispevki (1.1 + 1.2)	0	0	0
1.1 Prispevki v gotovini	0	0	0
1.2 Prispevki, vplačani na posebni transakcijski račun	0	0	0
2. Druge oblike prispevkov (drugi odstavek 14. člena ZVRK) (2.1 + 2.2 + 2.3 + 2.4)	1.067,71	(750,00)	317,71
2.1 Brezplačne storitve	0	0	0
2.2 Izredni popusti	0	0	0
2.3 Prezem obveznosti	67,71	0	67,71
2.4 Druge oblike nadenarnih prispevkov	1.000,00	(750,00)	250
3. Sredstva, ki jih je organizator kampanje prenesel s svojega transakcijskega računa na posebni transakcijski račun	409.500,00	0	409.500,00
3.0 Lastna sredstva organizatorja, ki ni politična stranka	0	0	0
3.1 Lastna sredstva politične stranke, ki je organizator kampanje	409.500,00	0	409.500,00
3.2 Nakazila sredstev političnih strank na redni račun politične stranke, ki je organizator kampanje, ko več političnih strank vloži skupno listo kandidatov za volitve, kot organizator kampanje pa je določena ena politična stranka	0	0	0
4. Obresti sredstev avista	0	0	0
II. SKUPNA VIŠINA PORABLJENIH SREDSTEV: (1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8)	408.002,59	(5.624,09)	402.378,50
1. Stroški oblikovanja, tiskanja, razobešanja in odstranjevanja plakatov	101.173,58	0	101.173,58
2. Stroški oblikovanja in objavljanja predvolilnih oglaševalskih vsebin v medijih	117.111,93	(4.347,37) ¹⁾	112.764,56
3. Stroški organizacije in izvedbe predvolilnih shodov	27.185,73	(1.223,00) ²⁾	25.962,73
4. Stroški oblikovanja, tiskanja, reprodukcije in razpošiljanja predvolilnega materiala iz 7. člena ZVRK	93.961,04	(5,12) ³⁾	93.955,92
5. Stroški odprtja, vodenja in zaprtja posebnega transakcijskega računa	363,35	0	363,35
6. Stroški svetovanja za načrtovanje strategije ali posamičnih delov volilne kampanje in njihove rabe ter volilne taktike	42.120,28	0	42.120,28
7. Drugi sorodni stroški, ki so nastali zaradi dejanj volilne kampanje	26.086,68	(48,60) ⁴⁾	26.038,08
8. Obresti in drugi stroški za posojila	0	0	0
III. PRESEŽEK ZBRANIH SREDSTEV (I–II)	2.565,12	4.874,09 ⁵⁾	7.439,21
IV. NAKAZILO PRESEŽKA ZBRANIH SREDSTEV V HUMANITARNE NAMENE	0	0	0
V. NEPLAČANE OBVEZNOSTI	0	0	0
VI. SKUPNI ZNESEK PRISPEVKOV, KI NA DAN GLASOVANJA PRESEGAJO POVPREČNO BRUTO MESEČNO PLAČO NA DELAVCA V REPUBLIKI SLOVENIJI PO PODATKIH SURS ZA PRETEKLO LETO	0	0	0
VII. SKUPNI ZNESEK POSOJIL, KI SO ODOBRENA ORGANIZATORJU KAMPANJE	0	0	0

Vsebina	Znesek iz poročila	Znesek napak	Znesek po reviziji
VIII. SKUPNI ZNESEK PRISPEVKOV, KI SO ZBRANI V NASPROTJU Z ZVRK	0	750,00	750,00
IX. SKUPNI ZNESEK NAKAZIL PRISPEVKOV, KI SO ZBRANI V NASPROTJU Z ZVRK, V HUMANITARNE NAMENE	0	750,00	750,00 ⁶⁾

Opomba: ¹⁾ Izračunano na podlagi stroškov v znesku 4.105,70 EUR in 41,67 EUR ter prispevka v znesku 200 EUR, ki so bili izločeni, saj ne sodijo med stroške volilne kampanje oziroma prispevke za volilno kampanjo (povezava s točkama 2.1.a in 2.2.a).

²⁾ Izračunano na podlagi stroškov v znesku 330 EUR, 90 EUR in 253 EUR ter prispevkov v znesku 550 EUR, ki so bili izločeni, saj ne sodijo med stroške volilne kampanje oziroma prispevke za volilno kampanjo (povezava s točkama 2.1.a in 2.2.a).

³⁾ Izračunano na podlagi stroškov v znesku 5,12 EUR, ki so bili izločeni, saj ne sodijo med stroške volilne kampanje (povezava s točko 2.2.a).

⁴⁾ Izračunano na podlagi stroškov v znesku 48,60 EUR, ki so bili izločeni, saj ne sodijo med stroške volilne kampanje (povezava s točko 2.2.a).

⁵⁾ Izračunano na podlagi upoštevanja dejanskih zbranih in porabljenih sredstev.

⁶⁾ Gre za znesek, za katerega smo v reviziji ugotovili, da bi moral biti nakazan v humanitarne namene. Stranka Gibanje Svoboda ga je po zaključku obdobja, na katero se nanaša revizija, nakazala v humanitarne namene.

Vir: poročilo o financiranju volilne kampanje.

V reviziji smo ugotovili, da je dejanska skupna višina porabljenih sredstev znašala 403.128,50 EUR³⁹.

2.5 Višina delnega povračila stroškov volilne kampanje

Po podatkih iz Zapisnika o ugotovitvi izida volitev poslancev v Državni zbor⁴⁰ je listi kandidatov stranke Gibanje Svoboda na volitvah poslancev v državni zbor v letu 2022 pripadlo 41 mandatov za poslance v državnem zboru. Prejela je 410.769 glasov, kar predstavlja 34,45 % glede na veljavno število glasovnic, zato ima organizator volilne kampanje glede na volilni izid v skladu s prvim odstavkom 24. člena ZVRK pravico do delne povrnitve stroškov volilne kampanje v višini 0,33 EUR za dobljeni glas, to je v znesku 135.553,77 EUR⁴¹.

Tako izračunani znesek ne presega zneska porabljenih sredstev za volilno kampanjo, kot ga prikazuje Tabela 3, zato ugotavljamo, da ima stranka Gibanje Svoboda pravico do povrnitve stroškov volilne kampanje v znesku 135.553,77 EUR.

³⁹ 402.378,50 EUR + 750,00 EUR = 403.128,50 EUR.

⁴⁰ Uradni list RS, št. 62/22.

⁴¹ 410.769 glasov * 0,33 EUR = 135.553,77 EUR.

3. Mnenje

Revidirali smo pravilnost financiranja volilne kampanje liste kandidatov politične stranke Gibanje SVOBODA za volitve poslancev v Državni zbor Republike Slovenije v letu 2022, katere organizator je bila politična stranka Gibanje SVOBODA.

3.1 Mnenje o pravilnosti poslovanja v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji

Pozitivno mnenje

Menimo, da je politična stranka Gibanje SVOBODA pri zbiranju in porabi sredstev za volilno kampanjo liste kandidatov Gibanje SVOBODA za volitve poslancev v Državni zbor Republike Slovenije v letu 2022 v vseh pomembnih pogledih ravnala v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji in s Pravilnikom o vsebini in obrazcih poročil o zbranih in porabljenih sredstvih za volilno in referendumsko kampanjo.

3.2 Mnenje o pravilnosti poročanja v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji

Pozitivno mnenje

Menimo, da poročilo o financiranju volilne kampanje liste kandidatov Gibanje SVOBODA za volitve poslancev v Državni zbor Republike Slovenije v letu 2022, ki ga je predložila politična stranka Gibanje SVOBODA, v vseh pomembnih pogledih prikazuje pravilne zneske v skladu z Zakonom o volilni in referendumski kampanji in s Pravilnikom o vsebini in obrazcih poročil o zbranih in porabljenih sredstvih za volilno in referendumsko kampanjo.

Pravni pouk

Tega poročila na podlagi tretjega odstavka 1. člena Zakona o računskem sodišču ni dopustno izpodbijati pred sodišči in drugimi državnimi organi.

Jana Ahčin,
generalna državna revizorka

Vročiti:

1. Gibanju SVOBODA,
2. Državnemu zboru Republike Slovenije.

*Bdimo nad potmi
javnega denarja*

Računsko sodišče Republike Slovenije
The Court of Audit of the Republic of Slovenia
Slovenska cesta 50, 1000 Ljubljana, Slovenija
tel.: +386 (0) 1 478 58 00
sloaud@rs-rs.si
www.rs-rs.si